فرم برنامه درسی (Course Plan)

دانشکده پزشکی

نام درس: تاریخ فرهنگ و تمدن اسلامی	**تعداد واحد:** ۲
مقطع : کارشناسی	**مدت‌زمان ارائه درس:** ۲ ساعت
پیش‌نیاز: ندارد	
مسئول برنامه: سید سعید موسوی هاردنگی	

عناوین کلی این درس شامل موارد زیر می‌باشد:

۱) مقدمات درس
۲) کلیات و مفاهیم
۳) سیری تاریخی در تمدن اسلامی
۴) عوامل درونی شکل‌گیری تمدن اسلامی
۵) عوامل بیرونی شکل‌گیری تمدن اسلامی
۶) مبانی تمدن اسلامی
۷) ساختار تمدن اسلامی
۸) عملکردها در تمدن اسلامی
۹) عوامل درونی ضعف و انحطاط تمدن اسلامی
۱۰) عوامل بیرونی ضعف و انحطاط تمدن اسلامی
۱۱) تأثیر تمدن اسلامی بر رنسانس و تمدن غرب
۱۲) بررسی نقادانه تمدن غرب
۱۳) تمدن نوین اسلامی؛ سومین دوره تمدنی جهان اسلام
۱۴) بیداری اسلامی؛ مقدمه‌ای بر شکل‌گیری تمدن نوین اسلامی
۱۵) انقلاب اسلامی؛ مبدأ پیچ تاریخی تمدن اسلامی
۱۶) آسیب‌ها و تهدیدات موجود در شکل‌گیری تمدن نوین اسلامی
۱۷) بررسی دیدگاه شخصیت‌های مطرح در مورد تمدن نوین اسلامی

هدف کلی

آشنایی دانشجویان با تاریخ تمدن اسلامی در دوره‌های گذشته و شناخت ضرورت‌ها و بایسته‌های تشکیل تمدن نوین اسلامی

- **اهداف اختصاصی**

دانشجو باید بتواند:

- مفاهیم اولیه بحث شامل فرهنگ، تمدن و تمدن اسلامی را به‌خوبی بشناسد.
- شناختی اجمالی از تاریخ تمدن اسلامی در دو دوره آن به دست آورد.
- عوامل درونی و بیرونی شکل‌گیری تمدن اسلامی در دوره‌های قبل را بیان نماید.
- شناختی اجمالی از تمدن غرب، ایرادات وارد بر آن و همچنین میزان تأثیرات تمدن اسلامی بر آن به دست آورد.
- مراحل شکل‌گیری دوره سوم تمدن اسلامی (تمدن نوین اسلامی)، اعم از دعوت، بیداری اسلامی، انقلاب، نظام سازی، دولت سازی اسلامی و جامعه سازی اسلامی را بیان کرده و آسیب‌ها و تهدیدات بر سر راه تشکیل این تمدن را بشناسد.

روش آموزش

۱. گفتگو محور

۲. استفاده از تابلو

۳. استفاده از پاورپوینت

شرایط اجرا

❖ **امکانات آموزشی بخش**

- اسلاید پروژکتور ، ویدئو پروژکتور

❖ **آموزش دهنده**

- اساتید بخش: **سید سعید موسوی هاردنگی**

منابع اصلی درسی

۱- "پویایی فرهنگ و تمدن اسلام و ایران"، نویسنده: علی‌اکبر ولایتی، ۴ جلد، نشر: مرکز اسناد و خدمات پژوهشی، تهران: ۱۳۸۴.

۲- فرهنگ و تمدن اسلامی، نویسنده: علی‌اکبر ولایتی، نشر: معارف، قم: ۱۳۸۴

۳- تاریخ فرهنگ و تمدن اسلامی، نویسنده: فاطمه جان احمدی، نشر: معارف، قم: ۱۳۹۶.

۴- تاریخ فرهنگ و تمدن اسلامی، نویسنده: محمدرضا کاشفی، نشر: مرکز جهانی علوم اسلامی، قم: ۱۳۸۴.

۵- تاریخ تمدن اسلام، نویسنده: جرجی زیدان، مترجم: علی جواهر کلام، نشر: امیرکبیر، تهران: ۱۳۸۲.

۶- سایت جامع امام خمینی (ره) برای استفاده از کتب و سخنان حضرت: http://emam.com/

۷- سایت دفتر نشر آثار حضرت آیت‌الله خامنه‌ای: https://farsi.khamenei.ir/

ارزشیابی

❖ **نحوه ارزشیابی**

- تستی و احیانا تشریحی

❖ **نحوه محاسبه نمره کل**

- پایان‌ترم: ۱۲ نمره
- میان‌ترم: ۵ نمره
- فعالیت‌های کلاسی: ۳ نمره

❖ **مقررات**

۱- آزمون میان‌ترم از ۵ درس اول خواهد بود و این ۵ درس در آزمون پایان‌ترم حذف خواهد شد.

۲- قوانین حضوروغیاب:

- ✓ بدون غیبت (چه مجاز و چه غیرمجاز): یک نمره مازاد
- ✓ یک غیبت: بدون کسر نمره
- ✓ دو غیبت: کسر نیم نمره
- ✓ سه غیبت: کسر ۱,۵ نمره
- ✓ بیش از سه غیبت: حذف درس توسط آموزش

نکته: این قوانین برای غیبت مجاز و غیرمجاز یکسان است.

جدول زمان‌بندی درس تاریخ فرهنگ و تمدن اسلامی

سرفصل مطالب	ساعت ارائه	نحوه ارائه	منابع درسی	امکانات موردنیاز	روش ارزشیابی
۱. مقدمات درس ۱-۱. آشنایی اولیه با دانشجویان ۱-۲. بیان قوانین کلاس و منابع و روش‌های ارائه درسی ۱-۳. چرایی دروس معارف در دانشگاه‌ها	یک‌شنبه ۱۶-۱۴	۱. گفتگو محور ۲. استفاده از تابلو ۳. پاورپوینت	جزوه درسی	۱. تابلو (وایت برد) ۲. ویدئو پروژکتور ۳. کامپیوتر	زمان: میان‌ترم شیوه: تستی نمره: ۰,۸
۲. کلیات و مفاهیم ۲-۱. فرهنگ ۲-۲. تمدن ۲-۳. تمدن اسلامی	یک‌شنبه ۱۶-۱۴	(" " " ")	کتاب "فرهنگ و تمدن اسلامی" دکتر ولایتی + جزوه درسی	(" " " ")	زمان: میان‌ترم شیوه: تستی نمره: ۰,۸
۳. سیری تاریخی در تمدن اسلامی ۳-۱. دوره صدر اسلام ۳-۲. دوره اول تمدن اسلامی ۳-۳. دوره دوم تمدن اسلامی	یک‌شنبه ۱۶-۱۴	(" " " ")	کتاب "فرهنگ و تمدن اسلامی" دکتر ولایتی + جزوه درسی	(" " " ")	زمان: میان‌ترم شیوه: تستی نمره: ۰,۸

۴. عوامل درونی شـکل‌گیری تمـدن اسلامی ۴-۱. اندیشه مستحکم اسلامی (تفکر) ۴-۲. فرهنگ اسلامی ۴-۳. انگیزه‌های حاکمیتی	یک‌شنبه ۱۶-۱۴	("" "")	جزوه درسی	("" "")	زمان: میان‌ترم شیوه: تستی نمره: ۰,۸
۵. عوامل بیرونی شـکل‌گیری تمـدن اسلامی ۵-۱. ترجمه آثار علمی دیگر تمدن‌ها ۵-۲. جذب دانشمندان به جهان اسلام ۵-۳. انصاف جهان اسلام در پذیرش تأثیرات دیگر تمدن‌ها	یک‌شنبه ۱۶-۱۴	("" "")	کتاب "فرهنگ و تمدن اسلامی" دکتر ولایتی + جزوه درسی	("" "")	زمان: میان‌ترم شیوه: تستی نمره: ۰,۸
۶. مبانی تمدن اسلامی ۶-۱. مبانی معرفت‌شناسی ۶-۲. مبانی خداشناسی ۶-۳. مبانی انسان‌شناسی ۶-۴. مبانی جهان‌شناسی ۶-۵. مبانی ارزش‌شناسی	یک‌شنبه ۱۶-۱۴	("" "")	جزوه درسی	("" "")	زمان: پایان‌ترم شیوه: تستی نمره: ۰,۸
۷. ساختار تمدن اسلامی ۷-۱. ساختار سیاسی ۷-۲. ساختار فرهنگی ۷-۳. ساختار اقتصادی	یک‌شنبه ۱۶-۱۴	("" "")	کتاب "فرهنگ و تمدن اسلامی" دکتر ولایتی + جزوه درسی	("" "")	زمان: پایان‌ترم شیوه: تستی نمره: ۰,۸
۸. عملکردها در تمدن اسلامی ۸-۱. عملکرد خواص جامعه ۸-۲. عملکرد عامه مردم	یک‌شنبه ۱۶-۱۴	("" "")	کتاب "فرهنگ و تمدن اسلامی" دکتر ولایتی + جزوه درسی	("" "")	زمان: پایان‌ترم شیوه: تستی نمره: ۰,۸
۹. عوامـل درونـی ضـعف و انحطـاط تمدن اسلامی ۹-۱. عوامل مبنایی ۹-۲. عوامل ساختاری ۹-۳. عوامل رفتاری (عملکردی)	یک‌شنبه ۱۶-۱۴	("" "")	جزوه درسی	("" "")	زمان: پایان‌ترم شیوه: تستی نمره: ۰,۸
۱۰. عوامل بیرونـی ضـعف و انحطـاط تمدن اسلامی ۱۰-۱. دوره اول تمدن اسلامی ۱۰-۲. دوره دوم تمدن اسلامی	یک‌شنبه ۱۶-۱۴	("" "")	کتاب "فرهنگ و تمدن اسلامی" دکتر ولایتی + جزوه درسی	("" "")	زمان: پایان‌ترم شیوه: تستی نمره: ۰,۸

۱۱. تأثیر تمدن اسلامی بر رنسانس و تمدن غرب ۱۱-۱. سیری در تاریخ تمدن غرب ۱۱-۲. راه‌های تأثیر تمدن اسلامی بر تمدن غرب ۱۱-۳. حیطه‌های تأثیرگذاری تمدن اسلامی بر تمدن غرب ۱۱-۴. عدم انصاف غرب در پذیرش تأثیرات تمدنی جهان اسلام	یک‌شنبه ۱۶-۱۴	(" " " ")	کتاب "فرهنگ و تمدن اسلامی" دکتر ولایتی + جزوه درسی	(" " " ")	زمان: پایان‌ترم شیوه: تستی نمره: ۰,۸
۱۲. بررسی نقادانه تمدن غرب ۱۲-۱. جریان‌های فکری جهان اسلام در مواجهه با تمدن غرب ۱۲-۲. ساحت مبانی تمدن غرب ۱۲-۳. ساختار تمدن غرب ۱۲-۴. عملکردها در تمدن غرب	یک‌شنبه ۱۶-۱۴	(" " " ")	کتاب "فرهنگ و تمدن اسلامی" دکتر ولایتی + جزوه درسی	(" " " ")	زمان: پایان‌ترم شیوه: تستی نمره: ۰,۸
۱۳. تمدن نوین اسلامی؛ سومین دوره تمدنی جهان اسلام ۱۳-۱. ضرورت تشکیل تمدن نوین اسلام و تلاش برای آن ۱۳-۲. ظرفیت‌های جهان اسلام برای شکل‌گیری تمدن نوین اسلامی ۱۳-۳. بایسته‌های مرحله‌ای تشکیل تمدن نوین اسلامی	یک‌شنبه ۱۶-۱۴	(" " " ")	جزوه درسی	(" " " ")	زمان: پایان‌ترم شیوه: تستی نمره: ۰,۸
۱۴. بیداری اسلامی؛ مقدمه‌ای بر شکل‌گیری تمدن نوین اسلامی ۱۴-۱. بیداری اسلامی در جهان عرب ۱۴-۲. بیداری اسلامی در ایران ۱۴-۳. بیداری اسلامی در ترکیه ۱۴-۴. بیداری اسلامی در شبه‌قاره هند ۱۴-۵. بیداری اسلامی در افغانستان ۱۴-۶. بیداری اسلامی در آسیای مرکزی ۱۴-۷. بیداری اسلامی در جنوب شرقی آسیا ۱۴-۸. بیداری اسلامی در غرب ۱۴-۹. بیداری اسلامی در شرق آفریقا	یک‌شنبه ۱۶-۱۴	(" " " ")	کتاب "فرهنگ و تمدن اسلامی" دکتر ولایتی + جزوه درسی	(" " " ")	زمان: پایان‌ترم شیوه: تستی نمره: ۰,۸
۱۵. انقلاب اسلامی؛ مبدأ پیچ تاریخی تمدن اسلامی ۱۵-۱. سیر اجمالی انقلاب اسلامی ۱۵-۲. ماهیت انقلاب اسلامی ۱۵-۳. جمهوری اسلامی؛ بزرگ‌ترین دستاورد انقلاب ۱۵-۴. لزوم تشکیل دولت اسلامی برای جامعه سازی (فرهنگ‌سازی)	یک‌شنبه ۱۶-۱۴	(" " " ")	جزوه درسی	(" " " ")	زمان: پایان‌ترم شیوه: تستی نمره: ۰,۸

۱۵-۵. ویژگی‌های جامعه اسلامی مطلوب برای تشکیل تمدن نوین اسلامی					
۱۶. آسیب‌ها و تهدیدات موجود در شکل‌گیری تمدن نوین اسلامی ۱۶-۱. آسیب‌های جهان اسلام در شکل‌گیری تمدن نوین اسلامی ۱۶-۲. تهدیدهای موجود در شکل‌گیری تمدن نوین اسلامی	یک‌شنبه ۱۶-۱۴	("" "")	جزوه درسی	("" "")	زمان: پایان‌ترم شیوه: تستی نمره: ۰,۸
۱۷. بررسی دیدگاه شخصیت‌های مطرح در مورد تمدن نوین اسلامی ۱۷-۱. شخصیت‌های جهان اسلام ۱۷-۲. شخصیت‌های خارج از جهان اسلام	یک‌شنبه ۱۶-۱۴	("" "")	جزوه درسی	("" "")	زمان: پایان‌ترم شیوه: تستی نمره: ۰,۸